

Foglalkozási rehabilitációs szakértői munka a bírósági eljárásban

Bodnár Istvánné Foglalkozási rehabilitációs szakértő

Névjegyzéken nyilvántartási számom: F-277/2018. 2023. évi hosszabbítás után F-423/2023

szakterületek: minősítés, rehabilitációs szolgáltatás

Munkahelyem: Debreceni Egyetem Kancellária

Megváltozott Munkaképességűek Szolgáltató Központja

Munkakör: rehabilitációs foglalkoztatási referens

Debrecen, 2023. szeptember

Előadás vázlata

1. Igazságügyi Szakértői tevékenység bemutatása - A szakértői munka szükségessége az egyes eljárási formákban, a szakértőre vonatkozó szabályokon át a kirendelés folyamatának ismertetése, szakvélemény készítés folyamata – a kirendeléstől a szakértői díj kifizetéséig.
2. Esetbemutatás (egy elhunyt megváltozott munkaképességű személy tartás – gondozásával kapcsolatos polgári peres eljárásban való közreműködés foglalkozási rehabilitációs-, és szociálpolitikai szakértőként) Saját tapasztalat bemutatása egy polgári peres eljárásban való közreműködés során - a kirendeléstől az ügy lezárásáig.
3. Tapasztalatok összefoglalása és javaslataim a szakértői vélemény készítése során felmerült problémák megoldására

1. Igazságügyi Szakértői tevékenység bemutatásának témakörei

Eljáró bíróságok fajai és tevékenységük

Az igazságügyi szakértői tevékenységre vonatkozó jogszabályok

Az igazságügyi szakértői szakterületek

Bizonyítási teher a peres eljárásban

Az igazságügyi szakértői tevékenység

Igazságügyi szakértő személyének meghatározása

Szakértő kirendelésének folyamata

Eseti szakértő alkalmazása

A szakértő összeférhetetlensége, vagy kizárása

A szakértő jogai és kötelezettségei

Szakovélemény készítés folyamata 1 – 2

A szakovélemény

Szakértői díj

Eljáró bíróságok fajai és tevékenységük

2016. évi CXXX. Törvény a polgári perrendtartásról szóló törvény

8. § *[Az eljáró bíróság]*

(1) Elsőfokon ítélik:

a) a járásbíróság és

b) a törvényszék.

(2) Másodfokon ítélik:

a) a járásbírósághoz tartozó ügyekben a törvényszék,

b) a törvényszékhez tartozó ügyekben az ítéltábla és

c) az ítéltáblához tartozó ügyekben a Kúria.

(3) Felülvizsgálati ügyekben a Kúria jár el.

(4) Ahol e törvény járásbíróságról rendelkezik, ott ezen kerületi bíróságot is érteni kell.

Igazságügyi szakértői tevékenységre vonatkozó jogszabályok

- Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 2016. évi CXXX. Törvény a polgári perrendtartásról
- Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény
- 9/2006. (II. 27.) IM rendelete az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről
- Az igazságügyi miniszter 4/2022. (II. 1.) IM rendelete az igazságügyi szakértők díjazásáról szóló 3/1986. (II. 21.) IM rendelet módosításáról
- Az igazságügyi szakértői testületek szervezetéről és működéséről szóló 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet

Az igazságügyi szakértői szakterületek

- A tűzvédelem, valamint a személy- és vagyonvédelem területein bejegyezhető szakterületek
- Az orvosi, továbbá egyes pszichológiai és biológiai területeken bejegyezhető szakterületek
- A munkabiztonsági területen bejegyezhető szakterületek
- A mező- és erdőgazdálkodási, valamint az élelmiszer-ipari területeken bejegyezhető szakterületek
- A közlekedési és az ipari területeken bejegyezhető szakterületek
- A környezetvédelmi, a természetvédelmi és a vízügyi területeken bejegyezhető szakterületek
- A közgazdaság, vám- és egyes pénzügyi területeken bejegyezhető szakterületek
- A lakás- és építésügyi, a településrendezési, valamint az idegenforgalmi területeken bejegyezhető szakterületek
- A kriminalisztikai területeken bejegyezhető szakterületek
- Az audiovizuális média területén bejegyezhető szakterületek
- A titokvédelmi területen bejegyezhető szakterület

Bizonyítási teher a peres eljárásban

Fogalma : a bírósági és közigazgatási eljárásokban melyik félnek kell bizonyítania az általa állított tényeket, körülményeket ahhoz, hogy a kérelmének, érdekeinek megfelelő bírósági vagy közigazgatási, hatósági határozat szülessen.

Törvény előírhatja, hogy

- a hatóság a határozatát kizárólag valamely bizonyítási eszközre alapozza,
- kormányrendelet meghatározott ügyekben kötelezővé teheti valamely bizonyítási eszköz alkalmazását,
- vagy törvény, korm.rendelet előírhatja valamely szerv véleményének a beszerzését.

Polgári vagy munkaügyi perben - a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy a bíróság azokat valóban fogadja el.

Büntető eljárásban

- vád bizonyítása a bíróságot terheli, - kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.
- szabálysértési hatóság az ügy megítélése szempontjából lényeges körülményeket a szabálysértési hatóság köteles tisztázni.
- az eljárás alá vont személy nem kötelezhető ártatlanságának bizonyítására

Közigazgatási eljárásban a hatóság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást tisztázni. Ha ehhez nem elegendőek a rendelkezésre álló adatok, hivatalból vagy kérelemre bizonyítási eljárást folytat le, s ennek során szabadon választja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt.

Az igazságügyi szakértői tevékenység

- Az igazságügyi szakértői tevékenység nem sokkal a bírói munka kialakulását követően jött létre.
- Feladata, hogy a bíróság, a közjegyző, az ügyészség, a rendőrség és a jogszabályban meghatározott más hatóság kirendelése, vagy megbízás alapján, a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készített szakvéleménnyel segítse a tényállás megállapítását, a szakkérdés eldöntését
- Az igazságügyi szakértőnek a szakvéleménye megfogalmazásához, a szakkérdések eldöntéséhez elengedhetetlen az adott szakterület alapos ismerete
- Jogi ismeretek nélkül elképzelhetetlen az igazságügyi szakértői tevékenység.
- A szakértő köteles a Kamara vagy a miniszter által szervezett rendszeres jogi továbbképzéseken részt venni, majd vizsgát tenni.
- Tevékenységüket önálló tevékenységként, egyéni vállalkozóként, gazdasági társaság szolgáltató tagjaként alkalmazottként, illetve igazságügyi szakértői intézmény vagy intézet, vagy szakértői testület, de akár más szerv nevében végezhetik.

Igazságügyi szakértő személyének meghatározása

Igazságügyi szakértő az lehet, aki:

- büntetlen előéletű és nem áll foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés hatálya alatt,
- a bejegyezni kért szakterületen az igazságügyi szakértői tevékenység folytatásához meghatározott képesítéssel, és a képesítés megszerzésétől számított – főszabályként – legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal rendelkezik
- a szakterületén működő szakmai kamara tagja, ha a tevékenység folytatásához a kötelező kamarai tagságot jogszabály előírja,
- kötelezettséget vállal arra, hogy a hatósági kirendelésnek – a jogszabályban meghatározott eseteket kivéve – az előírt határidőre eleget tesz.

Szakértő kirendelésének folyamata

- Ha perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.
- A bíró a peres eljárásban jogi szakértőként jár el, akinek a feladata a felek közötti jogi szakkérdés eldöntése.
- A peres felek alapesetben a perbeli jogaikkal szabadon rendelkeznek, és a feleké a bizonyítási teher, így a felek kötelesek a bizonyítékokat a bíróság rendelkezésére bocsátani.
- A szakértő kirendelése történhet:
 - a bíróság hivatalból rendeli el bizonyítást, vagy
 - kérelemre, a fél indítványára.
- Szakértő kirendelése a bizonyítási eljárás utolsó mozzanata, amikor már a bíróság által feltárára és megállapításra kerültek azok a tények, adatok, körülmények és szakkérdések, amelyekre a szakértőnek nyilatkoznia kell.
- A bíróság dönt a szakértő részére feltett kérdésekről, és a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy szükséges-e a szakértő tárgyaláson történő meghallgatása.

Eseti szakértő alkalmazása

Az állandó szakértőkön kívül, kivételesen, a szakértői tevékenység ellátására megfelelő szakértelemmel rendelkező eseti szakértő is igénybe vehető:

- az adott szakterületen nincs bejegyzett igazságügyi szakértő,
- a bejegyzett igazságügyi szakértők egyike sem tud eleget tenni a kirendelésnek, vagy
- az adott szakterület nem szerepel a miniszter rendeletében felsorolt szakterületek között.

Eseti szakértőként csak az járhat el, aki nyilatkozik arról, hogy az igazságügyi szakértőkre vonatkozó fegyelmi követelményeknek aláveti magát.

Az eseti szakértő jogaira és kötelezettségeire a törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

Más szakterületre már bejegyzett szakértő eseti szakértőként kizárólag akkor járhat el, amennyiben a kirendelésre vonatkozó szakkérdésben megfelelő szakértelemmel rendelkezik.

Egyes szakkérdésekben, a törvény vagy jogszabály nevesíti a szakvélemény kiadására kizárólagosan jogosult szakértőt

A szakértő összeférhetetlensége, vagy kizárása

- Csak azon szakértő kirendelése lehetséges, akivel szemben a törvényben meghatározott kizáró ok nem áll fenn.
- Amennyiben a kizáró ok a szakértő kirendelését követően merül fel, vagy derül ki, a bíróságnak a szakértő kizárásáról kell rendelkeznie
- Összeférhetetlenség esetén a szakértő köteles a kirendelést, illetőleg a megbízást visszautasítani
- A kizáró okok - a polgári peres eljárásokban a bírákra vonatkozó kizárási szabályok érvényesek – vagyis:
 - nem lehet az ügyben perbeli érdekeltisége
 - nem lehet a felekkel rokonsági viszonyban
 - nem lehet elfogult

A szakértő jogai és kötelessége

A bíróság a kirendeléssel közhatalmi jellegű jogosítványokkal ruházza fel a szakértőt, akinek

- joga van
 - a bíróságtól és a felektől adatokat, iratokat, felvilágosítást kérni
 - vizsgálatra, értelmezésre, kérdésfeltevésre
- megilleti
 - a bizonyítás indítványozásának joga, amennyiben ez a feladatának teljesítése érdekében szükséges
 - a függetlenség joga, vagyis a szakértő a szakvélemény tartalmával összefüggésben nem utasítható
- jogosult a kirendelés alóli felmentését kérni, ha nem kapja meg a munkája teljesítéséhez szükséges adatokat, felvilágosítást, iratokat és vizsgálati tárgyakat, amelyek nélkül a kirendelés nem teljesíthető
- köteles a hatóság kirendelése alapján eljárni
- a tudomására jutott adatok tekintetében titoktartási kötelezettség terheli
- a szakértői tevékenységéről, annak figyelemmel kísérése céljából nyilvántartást köteles vezetni

Szakvélemény készítés folyamata 1.

A bírági végzés, vagy egyéb hatóság kirendelése tartalmazza :

- a kirendelt szakértő megnevezését,
- a kirendelés ügyszámát és az ügy tárgyát, valamint
- a tényállás rövid ismertetését,
- azokat a kérdéseket, amelyekre a szakértőnek választ kell adnia,
- a szakértői feladat teljesítéséhez szükséges adatokat
- a szakértő részére átadandó iratok és tárgyak megjelölését, valamint az átadás időpontját, ha pedig az átadás nem lehetséges, annak meghatározását, hogy a szakértő az iratokat és tárgyakat hol és mikor tekintheti meg,
- az átadott iratok és tárgyak kezelésére, vizsgálatára, visszaadására, részleges megváltoztatására vagy megsemmisítésére vonatkozó rendelkezéseket,
- a mintavétel elrendelését, ha a mintát a hatóság nem biztosította,
- a szakvélemény előterjesztésére meghatározott határidőt, az esetleges soronkívüliségre való utalást és az előterjesztés módjára vonatkozó felhívást,
- több szakértő egyidejű kirendelése esetén a többi szakértő személyére vonatkozó tájékoztatást,
- személy vizsgálatával járó kirendelés esetén a szakkonzultáns személyéhez történő hozzájárulás beszerzésének kötelezettségét

Szakvélemény készítés folyamata 2.

A szakértő köteles a tudomására jutásától számított tíz napon belül – az igazságügyi szakértő öt napon belül – közölni a hatósággal, ha

- a személyére nézve törvényben meghatározott kizáró ok áll fenn,
- a feltett kérdések megválaszolása egészben vagy részben nem tartozik azon szakismeretek körébe, amelyekben a szakértő a rá irányadó szabályok szerint jogosult eljárni, vagy oda tartozik ugyan, de a szakterületen belül általa nem gyakorolt olyan részterületre vonatkozik, amelyben jogszabályi felhatalmazás hiányában nem járhat el,
- a szakértői tevékenységének ellátásában fontos ok akadályozza, így különösen, ha tevékenysége ellátásának vagy részvizsgálatok elvégzésének feladatát a hatóság által megadott határidőre nem képes teljesíteni,
- a feltett kérdésben kizárólag jogszabályban meghatározott szervezet jogosult szakvéleményt adni vagy
- a szakértő díja a letétbe helyezett összeget előreláthatólag meghaladja

Ha a szakértő kötelezettsége teljesítésében rajta kívül álló okból akadályoztatva van, az akadály megszűnésétől számított három napon belül köteles eleget tenni. Az akadályoztatás tényét a szakértőnek valószínűsítene kell.

A szakvélemény

A szakértő a szakvélemény szakmai megállapításaival összefüggésben nem utasítható.

A szakértő a szakvéleményt – a kirendelésben foglaltaknak megfelelően – írásban vagy szóban terjeszti elő.

A szakvélemény papír alapon vagy elektronikus kapcsolattartás keretében kézbesíthető a hatóság részére.

Az elektronikus úton való kapcsolattartásra az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A szakvéleménynek tartalmaznia kell

- a leletet,
- a vizsgálat módszerének rövid ismertetését,
- a szakmai ténymegállapításokat,
- a szakértő véleményét,
- ha az ügyben korábban vizsgálat lefolytatására került sor és a kirendelés erre kiterjed, a korábbi vizsgálatra vonatkozó adatok és megállapítások értékelését,
- a módszertani levélre történő utalást, illetve a módszertani levélben foglaltaktól történő eltérés esetén ennek indokait
- az igazságügyi szakértő mely szakterületen jogosult szakvéleményt adni
- az igazságügyi szakértő vagy más személy eseti szakértőként járt el.

A szakvéleményben jogkérdésben – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – nem lehet állást foglalni

A szakértői díj

Szakértő díjazását a 4/2022. (II.1.) Igazságügyi Miniszteri rendelettel módosított 3/1986. (II.21.) IM rendelet szabályozza.

A szakértői díj elemei:

- munkadíj, jelenléti díj és költségtérítés , vagy költségátalány

Költségjegyzéken /díjjegyzéken/ kell kimunkálni:

- az érvényesíteni kívánt díjat ezen belül az egy órára eső munkadíj megjelölését, valamint ennek ÁFA vonzatát
- a költségeket tételesen, számlával alátámasztottan kell igazolni, vagy a rendelet szerinti költségátalány mértékét.

A bíróság a szakértő díját – a szakértő által benyújtott díjjegyzék alapulvételével – a szakvélemény beérkezését, illetve a szakértő meghallgatása esetében a meghallgatását követően, de legkésőbb harminc napon belül jogerős végzéssel köteles megállapítani.

A szakértő által a díjmegállapító döntés jogerőre emelkedését vagy véglegessé válását követően a bíróság nevére kiállított számla alapján, a bíróság gazdasági hivatala harminc napon belül köteles kifizetni.

Ha számla kiállítására nem köteles – magánszemélyként kirendelt szakértőnek, az általa meghatározott bankszámlára történő átutalással fizeti ki a gazdasági hivatal.

2. Esetbemutató

(egy elhunyt megváltozott munkaképességű személy tartás – gondozásával kapcsolatos polgári peres eljárásban való közreműködés foglalkozási rehabilitációs-, és szociálpolitikai szakértőként)

Saját tapasztalat bemutatása egy polgári peres eljárásban való közreműködés során - a kirendeléstől az ügy lezárásáig.

2021 novemberében telefonon történt értesítés alapján kaptam tájékoztatást, hogy egy Dunántúli járásbíróság polgári peres eljárásban szociálpolitikai és foglalkozási rehabilitációs szakértőként szeretne egy bonyolult esethez az első fokon eljáró bíróság szakértőként kijelölni. A kijelölést megelőzően kértem hogy egy összefoglalást küldjenek az esetről, el tudjam dönteni, hogy vállalhatom-e a szakértői munka elvégzését. Úgy láttam az eset valóban egy nagy kihívás, és vállaltam.

A bíróság 2021 november 21-én elkészítette a kirendelést, és megkaptam az első kb 1kg-nyi iratanyagot (keretlevél és mellékletei, tanú meghallgatások jegyzőkönyvei, alperesi ellenkérelem, melyben válaszoltak a keresetlevélben tett megállapításokra.)

A peres ügy egy elhunyt megváltozott munkaképességű személy tartás gondozási, ápolási ügye, melyben a felperes az elhunyt édesapjának az élettársa – aki egészségügyi végzettséggel is rendelkezik a felperesi keresetében az örökhagyó ápolására, gondozására és tartására 2012- 2019 közötti időszakban közel 6 millió összeg megfizetésének kötelezésére kérte a bíróságot. Az alperes ellenkérelemben vitatta a felperes az örökhagyó számára nyújtott szolgáltatásokat, a rendszeresen nyújtott anyagi támogatást, mivel az elhunyt megváltozott munkaképessége miatt rendelkezett saját jövedelemmel. Kérte a felperesi keresetben tételesen felsorolt hagyatéki hitelezői igény megfizetésének elutasítását.

Az elhunyt örökhagyó a felperes állítása szerint „munkahelyi balesetet szenvedett, ezért rokkantságot állapítottak meg nála, munkavégzésre nem volt alkalmas. Súlyos alkoholfüggősége volt, amelyből kigyógyult.”

A megküldött peranyagot 2021.decemberében áttanulmányoztam, és megállapítottam, hogy a szakértői szakvélemény készítéséhez nem tartalmazta a teljeskörű információt. Szakértőként meg kellett állapítanom, hogy 2012- 2019 közötti időszakban mennyi volt a tényleges összeg amit a felperes az örökhagyónak havonta nyújtott

- közvetlen anyagi hozzájárulás és költségek címen
- ápolás, gondozás ellenértékeként
- szolgáltatások nyújtása során felmerült üzemanyagköltség összegét
- eseti jelleggel felmerülő költségek összegét
- eseti jellegű támogatás összegét

A kirendelő végzésben foglalt szakértői feladatokra koncentráltam és az alapján értékelve kezdtem meg a szakértői munkát. Áttekintettem és megállapítottam, hogy a megküldött iratanyag nem elegendő a kirendelő végzésben foglalt kérdések megválaszolására.

Hiányoztak:

- az egészségügyi dokumentációból azok a bejegyzések, amelyek az utazási költségek meghatározásához, a gyógyszerköltségek számításához
- az elhunyt vásárlási szokásaihoz elengedhetetlenek információk
- a települési önkormányzat nyilatkozata hogy a vizsgált időszakban állapítottak-e meg támogatást és azt milyen időszakra vonatkozott, és ha igen milyen mértékű volt annak összege.
- A lakóhely szerint illetékes Kormányhivatal Rehabilitációs Ellátási és Szakértői Osztálya komplex minősítése alapján milyen besorolási kategóriát és annak megfelelően milyen összegű ellátást folyósítottak az elhunyt számára.

A hiányzó iratok beszerzését a kirendelő bíróságtól kértem, megjelölve a megkeresendő önkormányzatot, rehabilitációs szakigazgatási szerveket, kormányhivatalt, kórházat és klinikát a becsatolandó iratok beszerzése céljából.

Hiánypótlást követően 2022. március 16-tól tudtam az érdemi szakértői tevékenységet megkezdeni.

Kigyűjtöttem azokat az adatokat melyek tanú meghallgatással, dokumentumokkal rendelkezésre álltak.

Az adatok feldolgozásához általam használt módszerek:

- KSH 2012- 2019 közötti időszakban közzétett statisztikai adatai (pl egyszemélyes háztartás költségei, vagy az elhunyt dohányzási szokásainak költségét is ebbel az adatbázisból merítettem, stb...)
- utazási költségek meghatározásához a megküldött személygépkocsi forgalmi adataira alapozva – NAV által kimutatott üzemanyagköltséggel számoltam, azokat a tételeket, ahol igazolt volt pl egészségügyi dok-kal, hogy az elhunytat a felperes szállította vizsgálatra, - és a google útvonaltervezőt használtam a megtett km számításánál.
- konkrét adatok a bevételre a Rehabilitációs Szakigazgatási szerv megküldött tájékoztatása az ellátási összeg kifizetéséről.
- Háziorvosi dokumentációból kigyűjtöttem az elhunyt megjelölt időszakban felírt rendszeres és eseti gyógyszereit – beárazásához a vizsgált időpontban rendelkezésre álló nyilvános adatbázisban szereplő forgalmi árakat alkalmaztam.
- Önkormányzat kimutatásából a rendszeres és egyszeri segély összegét, valamint az elhunyt vizsgált időszakban igénybe vett települési önkormányzat szociális szolgáltatását és annak befizetett díját.
- ápolás, gondozáshoz becsatolásra került a felperes vizsgált időszakra vonatkozóan a háziorvosi dokumentációja, mely tartalmazta a megjelenéseket, az ellátásokat (pl gyógyszer felírás, beutalás szakrendelésre és ahhoz kiadott utazási igazolványok sorszáma, feltüntetve, hogy kísézőre volt-e szükség)

Az így kiszámolt bevétel és kiadás oldalak tételes kimunkálása adta az elhunyt havi és éves bontásban kimutatott bevételét és a kiadásait - ennek függvényében határoztam meg, hogy volt-e szüksége az elhunytnek a felperes részéről kiegészítő anyagi támogatására.

A szakértői véleményem – amely a saját módszeremen, kimutatásomon alapult – és a közel 6 millió forint igényelt hagyatéki hitelezői tartozással szemben a felperest tételesen igazolhatóan 1 millió 700 ezer forint illeti meg.

A szakértői vélemény összeállítását a bíróság egy teljes kidolgozású, minden munkafolyamatra kiterjedő kimutatást is tartalmazó véleményt kért. Szakvéleményben ki kellett fejteni a számítási tételek eredményeinek megalapozását, az elismert költségeket miért lehetett elismerni, milyen bizonyíték támasztja alá, valamint azt is hogy a felperes által igényelt hagyatéki teher miért nem releváns, vagy milyen tények alapján nem ismerhető el költségként.

A részletesen kidolgozott szakértői véleményről egy kivonatot kellett készíteni, ami röviden tartalmazta az általam kidolgozott kiadási és bevételi tételeket, az elismert és el nem fogadott költségeket.

Mindezt pedig 4 példányban lemásolva fűzve meg kellett küldeni a kirendelő bíróságnak.

Fontos szempont az időrendben megküldött dokumentumokról vezetett nyilvántartás – mivel a szakértői díj megállapításának ez az alapja.

Szakértői díj összege a kirendeléskor a jogszabály szerint csak 4000 Ft/óra volt, jogszabályváltozást követően ez az óradíj 8000 Ft/óra emelkedett. Ezt még kiegészíti a 35%-os költségszámítás, amit szintén a jogszabály határoz meg. Költséggént elszámolható továbbá a leírás díja, mely oldalanként 600 forint a jogszabályváltozást követően.

Az így kimunkált szakértői költségjegyzéket a szakértői véleménnyel megegyező módon 4 példányban kellett megküldeni a kirendelő bíróságnak.

A bíróság megküldte a felperesnek, az alperesnek a kidolgozott szakértői véleményt és ha lett volna kérdésük akkor azt kéresemnek megfelelően tehették volna fel, vagyis jelenleg a bíróságon is bevett videó chethes szakértői meghallgatásra lett volna lehetőség.

A megküldött szakvéleményt a felperes és az ügyvédje és az alperes és az ügyvédje is elfogadta – a bíróság is jóváhagyta és a kirendelő végzéshez hasonló végzéssel megállapította a szakértői díj összegét – mely esetben a saját kidolgozásommal egyező volt – és rendelkezett a Bíróság Gazdasági Hivatala felé a szakértői díj kiutalásáról.

3. Tapasztalatok összefoglalása és javaslataim a szakértői vélemény készítése során felmerült problémák megoldására

- **Fontos tudnivalók a szakértői munka során:**
- A szociálpolitikai szakértői névjegyzék és a foglalkozási rehabilitációs névjegyzék – nem szerepelnek ezek a szakterületek az igazságügyi szakértői névjegyzék szakterületei között, - ezeken a szakterületeken csak eseti szakértőként történő kirendeléssel lehetséges szakértői munkát ellátni
- A szakértőt területi hatály nélkül rendelheti ki a bíróság, vagyis a felkérés az ország bármely bíróságától érkezhethet – esetemben Debrecenben élek és a felkérést a Dunántúlról kaptam.
- A szakértőnek joga van elfogadni, vagy visszautasítani a megbízást – a kirendelés
- Eldöntendő kérdés már a megkeresés alkalmával, hogy rendelkezem-e megfelelő szakmai tudással, tapasztalattal hogy a feltett kérdésekre objektív válaszokat tudjak adni.
- A teljes szakértői munka ellátása során arra kell figyelni, hogy a kirendelő végzésben feltett kérdésekre kell megadni a választ, azon túlterjeszkedni nem lehet.
- A szakkérdéseket nemcsak objektíven kell megválaszolni! hanem jogszabályokkal, módszertani levezetéssel meg kell tudni védeni az állításaimat.

Javaslom, hogy a szociálpolitikai szakértői, és a foglalkozási rehabilitációs szakértői tevékenységet akár új szakmai területként be is fogadhatná a jogszabály.

Az 1. rész feldolgozásához felhasznált szakmai anyagok

- [Szakértők a bíróságokon \(misk.hu\)](http://misk.hu)
- <https://ugyfelcentrum.fovarositorvenyszek.birosag.hu/book/export/html/24>
- [Az igazságügyi szakértőkkel kapcsolatos szabályozás és feladatok, lehetséges eszközök az eljárás gyorsítása érdekében \(birosag.hu\)](http://birosag.hu)

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Elérhetőségeim: Tisza István Kollégium,
4027 Debrecen. Egyetem sgt 13. fszt 6
bodnar.istvanne@unideb.hu, bodnarnerozi@gmail.com
+36 (52) 512-700/ 73574, 06-30-3756186